

Örkelljunga kommun
kommunkontor@orkelljunga.se

2019-03-04
1 (25)
Dnr 405-2018:9039

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Kungsskolan i Örkelljunga kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Kungsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Kungsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling av undervisningen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Att rektorn tillsammans med lärarna följer upp och analyserar skolans samlade resultat som en utgångspunkt för utveckling av undervisningens kvalitet. I detta ingår att se till att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att utvecklas och lära.
- Att rektorn leder och organiserar det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan. I detta ingår att rektorn följer upp att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att lärarna i sin undervisning utgår från en positiv elevsyn där det förutsätts att alla elever, oavsett bakgrund, både vill och kan lära sig. I detta ingår att anpassa undervisningen efter aktuell elevgrupp och att vidta åtgärder för att stärka elevernas motivation.

Trygghet och studiero

Skolan har i flera delar ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn initierar ett samlat arbete, där elever och personal ingår, för att skapa studiero på skolan. I detta ingår att utveckla ett gemensamt förhållningssätt, som syftar till att lärare kommer överens om gemensamma strategier och att alla lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en god studiemiljö.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn kontinuerligt följer upp och analyserar avvikelser och skillnader i omdömen och betygssättning mellan olika lärare och i olika ämnen, liksom relationen mellan resultat på nationella ämnesprov och slutbetyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2 september 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:9039) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling av undervisningen.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn följer upp kunskapsresultat på individnivå, men att ett helhetsperspektiv saknas. Vidare visar granskningen att rektorn inte gör någon uppföljning av undervisningens kvalitet, hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen eller de förutsättningar som ges lärarna. Granskningen visar vidare att rektorn ger svag ledning i hur det pedagogiska arbetet ska bedrivas på skolan. Visserligen har rektorn organiserat för lärares och andra personalgruppers möjlighet till samverkan, men styr inte innehållet och följer inte upp om det sker något lärande i kollegiet. Rektorn har inte skapat förutsättningar för att ge obehöriga lärare en planerad introduktion. Vidare visar granskningen att rektorn inte leder och styr något arbete kopplat till jämställdhet på skolan.

Skolinspektionen ser ett utvecklingsbehov inom samtliga ovannämnda områden, men bedömer att det som bör prioriteras är rektorns arbete med att skapa en god grund för utvecklingen av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens resultat samt rektorns ledning av det pedagogiska arbetet.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Skolans jämställdhetsarbete

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete. Elever och lärare säger att det inte finns några skillnader i hur flickor och pojkar bemöts på skolan och att alla får samma förutsättningar. Samtidigt är det läsåret 2017/18 26 poängs skillnad mellan pojkars och flickors meritvärden till flickornas förmån. När det gäller andelen behöriga till yrkesprogram finns även där skillnader, närmare 84 procent av flickorna var läsåret 2017/18 behöriga till ett yrkesprogram, och för pojkar var motsvarande siffra 73 procent, enligt statistik från Skolverket. Sett över en treårsperiod har skillnaderna i meritvärde och andel behöriga till yrkesprogram emellertid minskat. När lärare i intervju får ta del av dessa siffror säger de att detta är något man diskuterat på skolan. Enligt rektor, lärare och representanter för elevhälsa pågår inga utvecklingsåtgärder kopplade till jämställdhet på skolan.

Rektors uppföljning och analys av resultat

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat eller att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Den uppföljning och analys som görs, sker på individnivå, med stort fokus på elever som riskerar att inte nå målen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla skolans kvalitetsarbete vilket beskrivs nedan under avsnittet *Identifierade utvecklingsområden*.

Rektors pedagogiska ledarskap

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna ledning i hur det pedagogiska arbetet på skolan ska bedrivas. Det framkommer av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan att det finns en mötesstruktur på skolan, med schemalagda mötestillfällen, men att innehållet till stor del styrs av deltagarna själva. Det framkommer även att rektorn inte följer upp om det sker något lärande som leder till en förändring av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla det pedagogiska arbetet vilket beskrivs nedan under avsnittet *Identifierade utvecklingsområden*.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna följer upp och analyserar skolans samlade resultat som en utgångspunkt för utveckling av undervisningens kvalitet. I detta ingår att se till att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att utvecklas och lära.
- Att rektorn leder och organiserar det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan. I detta ingår att rektorn följer upp att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen.

Rektors uppföljning och analys av resultat

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat eller att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Detta får till följd att planerade utvecklingsåtgärder inte bygger på en analys och att de har en vag koppling till skolans behov.

Rektorn, elevhälsopersonal och lärare ger i intervju flera exempel på hur de på skolan följer upp resultaten, där alla exempel handlar om hur man hanterar enskilda elever som riskerar att inte nå målen. Representanter för elevhälsan berättar bland annat att man vid den så kallade mitterminskonferensen tittar på elevernas betyg, med fokus på de elever som behöver extra stöd. Lärare berättar i intervju att kunskapsresultaten följs upp på APT, i arbetslag och i ämnesgrupper och att det då är enskilda elevers resultat som diskuteras med särskilt fokus på dem som riskerar att inte nå målen. På Skolinspektionens fråga om man på skolan gör jämförelser av resultaten, avseende kön, gymnasiebehörighet, föräldrarnas utbildningsbakgrund och annat, svarar lärare att det inte har hänt att man diskuterat eller analyserat elevernas kunskapsresultat utifrån exempelvis kön, föräldrarnas utbildningsbakgrund eller skillnader i meritvärden, som får effekter på elevernas behörighet till gymnasiet.

Rektorn berättar i intervju att man på skolan försökt integrera värdegrundsuppdraget genom mentorstimmen, men att det inte är något rektorn följer upp. Rektorn säger vidare att det skiljer sig mycket mellan olika lärare, hur värdegrundsuppdraget tar sig uttryck i undervisningen. Lärare säger i intervju att rektor inte har kunskap om hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Vidare säger lärare att de

utvecklingsområden rektorn valt att fokusera på är relevanta, exempelvis vill rektorn fokusera på ledarskap i klassrummet, men de är inte framtagna utifrån en analys av skolans behov.

Enligt läroplanen ska kvaliteten i skolans undervisning ständigt utvecklas, vilket kräver att verksamheten ständigt prövas, att resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.¹ Detta kräver att rektorn har god kännedom om nulägesbilden på skolan för att kunna prioritera bland åtgärder och för att kunna lägga fokus på elevers lärande, samt att rektorn genomför en uppföljning av framsteg på skol-, klassrums- och elevnivå, för olika lärare och olika ämnen liksom skillnader mellan könen.² Enligt 4 kap. 4-6 §§ skollagen (2010:800) ska uppföljningen också vara systematisk, kontinuerlig och löpande. Rektorn ska göra elever, lärare och övrig personal delaktig i uppföljningsarbetet. I detta ingår att skapa forum för att möjliggöra utbyte av erfarenheter kring varför måluppfyllelsen ser ut som den gör, vad problem i undervisningen beror på och vilka skillnader och variationer som finns mellan elevgrupper, ämnen, målområden etcetera.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn har god kännedom om enskilda elevers progression och resultat men att arbetet med att följa upp och analysera verksamhetens samlade resultat behöver utvecklas.

Skolinspektionens rekommendation är därför att rektorn initierar ett fördjupat analysarbete där kunskapsresultaten granskas, dels över tid, dels utifrån ett klass-, ämnes- och könsperspektiv. Slutsatserna i denna analys ska vara utgångspunkt för en planering av åtgärder som syftar till att förbättra undervisningens kvalitet avseende såväl kunskapsuppdraget som värdegrundsuppdraget. Åtgärderna bör omfatta fortbildningsinsatser som ger skolans personal ökade kunskaper inom de områden

¹ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 *Skolans värdegrund och uppdrag*, Varje skolas utveckling.

² Håkansson, J. & Sundberg, D (2016) *Utmärkt skolutveckling: Forskning om skolförbättring och måluppfyllelse*. Stockholm: Natur & Kultur, s.101; Hattie, J. (2009) *Visible Learning: A Synthesis of over 800 Meta-analyses Relating to Achievement*, London, Routledge, s.83ff.

rektorn prioriterar. Det genomförda insatserna ska följas upp av rektorn för att säkerställa att det sker en förbättring av undervisningen.

Rektors pedagogiska ledarskap

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna ledning i hur det pedagogiska arbetet på skolan ska bedrivas. Det framkommer av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan att det finns en mötesstruktur på skolan, med schemalagda mötestillfällen. Det framkommer dock i intervjuerna att innehållet till stor del styrs av deltagarna själva och att rektorn inte följer upp om det sker något lärande som leder till en förändring av undervisningen.

Av 2 kap. 9§ skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Enligt läroplanen ankommer det på rektorn att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och att lärarna kontinuerligt ska ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.³ Rektor ska alltså skapa en organisation där kunskapsöverföring, utveckling och lärande står i centrum och där lärare kontinuerligt får möjlighet att avsätta tid för utveckling av undervisningen. Samtidigt har rektorn ansvar för att sätta upp och kommunicera tydliga mål och förväntningar för sin personal med fokus på elevers lärande.⁴

Rektorn berättar att diskussioner pågår och att utveckling sker, men att det inte är något som skolledningen styr. Rektor tillägger att diskussionerna och utvecklingen kanske inte främst gäller undervisning, utan kan handla om logistik och hur man praktiskt ska genomföra vissa saker. Lärare berättar att innehållet på de olika mötena oftast är av operativ karaktär och att man sällan har pedagogiska diskussioner.

I granskningen framkommer att det inte finns någon plan för hur obehöriga lärare introduceras på skolan. I intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan och

³ Lgr 11, 2.8, *Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar*

⁴ Skolinspektionen (2012) *Rektors ledarskap med ansvar för den pedagogiska verksamheten*, Rapport 2012:1

lärare framkommer att det inte finns någon planerad introduktion. Alla nyanställda tilldelas en mentor oavsett om de är behöriga eller inte, säger rektorn, men rektorn säger att hen förutsätter att mentorn och den nyanställda själva sköter när och hur uppdraget ska genomföras. Rektorn säger i intervjun att skolledningen varit tydliga med vem som ska sambedöma med de obehöriga lärarna, men att det har skötts olika bra. Lärare säger att det inte finns någon rutin för hur skolan tar emot och introducerar nyanställda och obehöriga, men att det är något de önskat.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver utveckla det arbete som inletts för att ge lärarna förutsättningar till samverkan och kollegialt lärande på skolan. Det framgår även av granskningen att rektorn måste följa upp att de mötesforum som skapats leder till en utveckling av undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn etablerar och tydliggör former och innehåll för det kollegiala samarbetet på skolan. Det åligger rektorn att se till att lärarna kan utveckla sin kompetens och sin medvetenhet i alla de frågor som är väsentliga för att de ska kunna bedriva en undervisning i enlighet med läroplanens krav. För detta behöver rektorn se till att lärarna tillsammans prövar nya och alternativa upplägg och undervisningsmetoder. Rektorn behöver följa upp att mötena ger avsedd effekt, nämligen att de leder till förändringar i undervisningen. Rektorn behöver även följa upp att överenskommelser som gjorts på skolan hålls och att det utvecklas en samsyn kring förhållningssätt, bemötande och arbetssätt på skolan.

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att undervisningen vid Kungsskolan i viss mån främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål

avseende kunskaper och värden, men att vissa delar behöver utvecklas ytterligare. Granskningen visar att undervisningen i huvudsak är strukturerad och ofta innehåller en variation av uppgifter och aktiviteter. Granskningen visar även att flera lärare bedriver en undervisning där eleverna får reflektera över sitt lärande och att eleverna ges vissa möjligheter till delaktighet i undervisningen. Det framkommer dock att inte alla elever får det stöd de behöver och inte blir stimulerade och utmanade utifrån sina behov och förutsättningar samt att flera lärare har låga förväntningar på eleverna.

Skolinspektionen ser ett utvecklingsbehov inom samtliga ovannämnda områden, men bedömer att det som bör prioriteras är rektorns arbete med att se till att lärarna i sin undervisning utgår från en positiv elevsyn där det förutsätts att alla elever, oavsett bakgrund, både vill och kan lära sig. I detta ingår att anpassa undervisningen efter aktuell elevgrupp och att arbeta för att stärka elevernas motivation. När detta arbete tillämpas av personalen bör utvecklingsarbetet initieras även på övriga områden.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Målfokus och struktur i undervisningen

Granskningen visar att lärare bedriver en strukturerad undervisning med en tydlig start, där syfte och mål med undervisningen oftast tydliggörs, men att det inte görs i alla ämnen och på alla lektioner. Elever berättar i intervju att det beror på vilken lärare det är som undervisar, om syfte och mål kommuniceras. En del lärare går ofta igenom syfte och mål, andra gör det aldrig, säger elever. Lärare ger i intervju flera olika exempel på hur de gör för att tydliggöra syfte och mål för eleverna, främst i början av arbetsområden men även löpande under arbetets gång, men de säger samtidigt att det är olika om lärare gör det eller inte.

Granskningen visar vidare att lektioner sällan omfattas av ett gemensamt och tydligt avslut. Lärare säger i intervju att skiljer sig mycket mellan lärare hur man gör, och att detta inte är något man diskuterat. Elever berättar i intervju att det vanligaste är att lärare säger hej då, sedan är lektionen slut.

På hälften av de lektioner Skolinspektionen observerar vid sitt besök har läraren skrivit upp på tavlan vilka moment lektionen ska innehålla. En lektion avslutas med att läraren ber eleverna att tänka på hur lektionen har gått. Övriga avslutas antingen genom att eleverna går en och en när de är klara med sin uppgift, eller med att läraren säger att lektionen är slut.

Variation och stöd av lärare i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen erbjuder en viss variation av arbetssätt. Lärare berättar att de har genomgångar och att eleverna arbetar självständigt med frågor. Ibland arbetar eleverna i grupp, ibland enskilt, säger lärare. I intervju berättar elever att de brukar arbeta på olika sätt, att de ibland arbetar själva och ibland i grupp, men att det vanligaste är att de arbetar själva. De berättar vidare att de bland annat arbetar i boken eller på dator. Eleverna ger olika exempel på hur de kan få redovisa sina kunskaper, till exempel på prov, genom inlämningsuppgifter och vid muntliga genomgångar. Flera elever säger att det inte finns en variation i undervisningen, medan andra säger att det finns.

Vidare visar granskningen att elever inte får det stöd de behöver på alla lektioner. Lärarna berättar att de går runt i klassrummet och stöttar elever, men att det är svårt att hinna med alla elever på ett lektionspass. Ibland får lärarna därför prata med elever efter lektioner för att hinna med. Eleverna berättar att det är olika hur mycket hjälp de får, och att det beror på vilken lärare de har. De berättar att några lärare går runt i klassrummet när eleverna arbetar självständigt och hjälper både elever som ber om hjälp och elever som inte ber om hjälp. De berättar vidare att andra lärare mest står vid sina datorer och att eleverna aktivt måste påkalla deras uppmärksamhet. Elever berättar också att vissa lärare blir arga om eleverna ber om hjälp och att elever då istället fortsätter med en annan uppgift. Eleverna berättar att vissa lärare inte har några genomgångar och att när eleverna förväntas arbeta självständigt, är det svårt att förstå uppgiften. Vidare berättar elever att vissa lärare ofta har enskilda samtal med elever utanför klassrummet på lektionstid och att det innebär att övriga elever förväntas arbeta självständigt med uppgifter.

Lektionsobservationerna visar exempel på att lärare ger elever stöd i undervisningen och att det förekommer att elever inte får stöd från lärare på ett sådant sätt att de förstår och kommer igång med sina uppgifter. På två av lektionerna förklarar läraren de begrepp man ska använda under lektionen. Det förekommer att lärare går runt i klassrummet och stöttar och uppmuntrar elever och svarar på frågor, men det förekommer även lärare inte gör det. På en av lektionerna har eleverna fått en uppgift de ska arbeta självständigt med. Läraren är inne i klassrummet när lektionen startar och när den slutar, men i övrigt är det individuella samtal med elever i ett angränsande rum. De flesta elever arbetar under den lektionen inte med uppgiften. På en av lektionerna ska eleverna använda ett nytt verktyg på nätet. Eleverna får fråga inför varje nytt moment, men de får inte något stöd av läraren och kan inte slutföra uppgiften. Flera elever sitter överksamla under denna lektion, eller ägnar sig åt annat än uppgiften.

Elevers delaktighet i undervisningen

Granskningen visar att lärare i viss mån arbetar för att främja elevers delaktighet genom att elever får visst inflytande över arbetssätt och arbetsformer, men det saknas former för planering och utvärdering tillsammans med eleverna.

Lärare säger i intervju att de försöker utgå från vad eleverna gör och deras intressen och att det händer att de ändrar undervisningen utifrån elevers synpunkter. Rektorn säger att hen tror att eleverna får vara med och påverka undervisningen, men att det är olika, beroende på lärare. Elever berättar i intervju att vissa lärare frågar vad de är intresserade av och vad de vill arbeta vidare med samt att man har omröstningar i klassen om detta. Andra elever kan inte ge något exempel på att de varit med om att få påverka undervisningen.

Lärarna säger att de generellt är dåliga på utvärdering och att det inte finns tillräcklig tid för reflektion. Lärarna säger i intervju att utvärdering av undervisningen sker spontant. Några lärare säger att de betraktar betygen som ett slags utvärdering av undervisningen. Andra lärare säger att de låter eleverna utvärdera efter avslutat arbetsområde. Lärarna säger att de löpande utvärderar sin egen arbetsinsats genom att de funderar på vad som gått bra och mindre bra. En lärare ger exempel på att hen utifrån detta anpassar arbetssätt utifrån olika klassers behov. Rektorn säger att hen vet att det förekommer att lärare utvärderar undervisningen, men att inte alla gör det. Ingen av eleverna i intervju uppger att de varit med om att utvärdera en lektion. Skolinspektionen ser vid lektionsobservationerna enstaka exempel på lektionsavslut där lärare gör återkoppling till lektionens innehåll, eller vad eleverna lärt sig.

Granskningen visar att det i vissa ämnen, med vissa lärare, finns möjlighet för eleverna att prova olika metoder och ge förslag på olika sätt att lösa en uppgift. Eleverna berättar att några, men inte alla, lärare pratar om att det finns olika sätt att lära sig och att de med någon lärare arbetar med studieteknik. Personal från elevhälsan berättar att de vid behov arbetar med studieteknik, oftast med enskilda elever, men ibland med klasser eller grupper. På de lektioner Skolinspektionen observerar finns exempel på elever som redovisar ett arbete, där uppgiften varit samma för alla, men eleverna har löst den på olika sätt. En lektion innehåller återkoppling (skriftliga kommentarer), individuellt skrivande samt gruppdiskussioner. I gruppdiskussionerna uppmanar läraren till reflektion. Under det individuella skrivandet, väljer eleverna själva hur mycket de vill arbeta med sin text.

Självförtroende, motivation och höga förväntningar samt anpassning av undervisningen till aktuell elevgrupp

Granskningen visar att lärarna i flera fall uttrycker låga förväntningar på eleverna som grupp. Lärare ger få eller inga exempel på hur de arbetar för att öka elevernas motivation för studier eller för att stärka deras självförtroende. Vidare visar granskningen att undervisningen inte alltid anpassas till aktuell elevgrupp, utan till en tänkt medelnivå.

Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna har låga förväntningar på eleverna och att lärare tycker att det är svårt att motivera elever att lära sig. Det framgår även att man på skolan till stora delar lägger ansvaret för motivationsarbetet på eleverna. Detta utvecklas närmare under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde* nedan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att lärarna i sin undervisning utgår från en positiv elevsyn där det förutsätts att alla elever, oavsett bakgrund, både vill och kan lära sig. I detta ingår att anpassa undervisningen efter aktuell elevgrupp och att vidta åtgärder för att stärka elevernas motivation.

Skolinspektionens granskning visar att flera lärare har låga förväntningar på eleverna och att inte alla elever blir stimulerade och utmanade utifrån sina behov och förutsättningar.

Enligt 1 kap 4§ skollagen (2010:800) syftar utbildningen inom skolväsendet till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Vidare att det i utbildningen ska tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Enligt 3 kap 3§ skollagen (2010:800) ska alla barn och elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Enligt läroplanen ska läraren ta hänsyn till varje enskild individs

behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan.⁵

Lärarna svarar på Skolinspektionens fråga om huruvida eleverna är positiva till att lära sig och till kunskap, att många elever inte orkar plugga och att eleverna inte bryr sig. Lärarna säger att den andelen ökar år från år, särskilt i vissa ämnen. Lärarna berättar att många av eleverna inte har någon ambition att få mer än betyget E. En annan lärare säger att eleverna har ett eget ansvar att förkovra sig. Eleverna säger att lärare inte gör något för att motivera dem, och att lärare säger till dem att det är deras eget ansvar att hitta sin motivation. Eleverna säger att det är mest i ett ämne de får beröm av läraren. Rektorn säger att eleverna inte har någon motivation och att hen hoppas att eleverna ska få lite mer driv nästa termin. Rektorn säger att hen har funderat på att starta motiverande samtal, men det är inget som är planerat eller har kommit igång ännu.

En lärare säger att lektionstiden är begränsad och att hen måste satsa på de elever som har svårt att nå gränsen för E. Lärarna säger att de inte lyckas uppmuntra och motivera elever som vill nå högre betyg än E, men att det inte är unikt för skolan, utan att det är så i hela landet. Andra lärare berättar att de arbetar med enskilda studieplaner, särskilt för de elever som riskerar att få F i betyg och att detta i sig borde vara motiverande för eleverna, då det blir tydligt för eleverna vad de missat. En lärare berättar att hen lägger tiden på de elever som vill lära sig, övriga lägger hen inte så mycket energi på. En elev säger att en lärare i ett ämne berättar för eleverna vad de ska jobba med om de vill ha betyget A, men en annan elev säger att de aldrig får veta vad som gäller för något annat betyg än E. Elever säger att lärare nöjer sig med att eleverna uppnår betygssteget E. En elev säger att lärarna inte hjälper dem att nå så långt som de vill komma.

Lärarna berättar i intervju att de tar hjälp av elevhälsan när det gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Någon lärare berättar vidare att de försöker fånga de elever som är duktiga och låta dem gå fram snabbare och ge dem svårare uppgifter. Lärare berättar vidare att de ibland glömmer de duktiga för att arbetet med extra anpassningar till elever som behöver det, kräver mycket av deras tid. Lärare beskriver

⁵ Lgr 11, 2.2, Kunskaper

att de har stora variationer inom grupperna och att de försöker få med alla på en lägsta nivå och samtidigt sporra dem som vill framåt. Elevhälsans personal berättar att de ibland signalerar till lärare om en elev behöver extra utmaningar och att det finns extrauppgifter som är fördjupande och utmanande, men att de inte är involverade i det direkta arbetet med eleverna. Rektorn ger i intervjun olika exempel på anpassningar, vilka alla handlar om elever som av olika skäl har svårt att nå målen. I övrigt säger rektorn att hens uppfattning är att undervisningen är väldigt likriktad, men att det finns någon lärare som erbjuder elever möjlighet att lösa uppgifter på olika sätt. Elever berättar i intervju att det beror på vilken lärare man har, om man får extrauppgifter när man är klar. De berättar att när man är klar med en uppgift, säger vissa lärare att man kan göra vad man vill och att de då ibland väljer att sitta och prata eller titta på videoklipp på datorn. Eleverna berättar att i de fall de får extrauppgifter, så är dessa fler och likadana, men inte på en annan svårighetsnivå. En elev i årskurs nio berättar att hen fått vänta två läsår på att få en svårare bok i matematik.

Eftersom Skolinspektionens granskning visar att flera lärare har låga förväntningar på eleverna och att inte alla elever blir stimulerade och utmanade utifrån sina behov och förutsättningar, bedömer Skolinspektionen att arbetet med att ha ändamålsenliga förväntningar på eleverna samt att utmana och stimulera alla elever är ett utvecklingsområde.

Lärares krav och förväntningar påverkar elevernas syn på sig själva som lärande individer, vilket i sin tur kan påverka elevernas studieprestationer.⁶ Om lärare har låga förväntningar på eleverna, saknas incitament både att motivera eleverna och att skapa utmaningar för de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Risken är att undervisningen planeras utifrån en tänkt lägsta- eller medelnivå.

I Skolinspektionens tematiska analys om utmaningar i undervisningen framgår att en undervisning som anpassas till en tänkt lägsta- eller medelnivå hos eleverna kan innebära att eleverna inte får utmaningar som är anpassade till var eleverna befinner

⁶ Giotoa, J. (2013) *Individualiserad undervisning i skolan- en forskningsöversikt*, Vetenskapsrådets rapportserie 3:2013, Stockholm: Vetenskapsrådet.

sig i sin kunskapsutveckling. Detta kan i sin tur leda till att elevernas motivation att lära inte tas tillvara.⁷

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektor initierar ett arbete på skolan där lärare ges möjligheter att reflektera över vilka förväntningar de har på eleverna, hur dessa förmedlas och vilka konsekvenser det kan få för elevernas självbild och motivation att lära. I detta ingår även att ta reda på vad som påverkar elevernas motivation och vilja att lära och vidta åtgärder för att stärka elevernas motivation och vilja att lära, samt att anpassa undervisningen till aktuell elevgrupp.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i flera delar ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

De övergripande skälen för Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att det på skolan finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan, men att det saknas ett samlat arbete för att skapa studiero.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

⁷ Skolinspektionen (2016) Tematisk analys (dnr 40-2016:6874) *Utmaningar i undervisningen – många elever behöver mer stimulans och utmaningar*

Skolans arbete med trygghet

Granskningen visar att det på skolan finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan, som grundar sig kartläggningar av elevernas upplevelse av trygghet. Rektor, elevhälsa, lärare och elever berättar att eleverna regelbundet svarar på enkäter, där det finns frågor om elevernas upplevda trygghet på skolan, bland annat kopplat till otrygga platser. Utifrån denna kartläggning har rektorn vidtagit åtgärder, bland annat ett nytt rastvaktschema. Rektorn har också anställt skolvärdar, som bland annat har till uppgift att ha uppsikt över de platser som eleverna markerat som otrygga. Rektorn berättar även att hen har inlett ett samarbete med kommunpolisen och räddningstjänsten, vilka kommer till skolan minst en gång i veckan. Elevhälsans personal berättar att de har en god överblick över hur eleverna upplever situationen på skolan. Förutom enkäterna, genomförs hälsosamtal och andra samtal med elever. Det som kommer fram i hälsosamtalen sammanställs på gruppnivå och diskuteras sedan i arbetslagen och med berörda lärare. Eleverna berättar att det alltid finns vuxna att vända sig till om man upplever otrygghet.

Skolans arbete med studiero

Granskningen visar att det inte finns ett samlat arbete för att skapa studiero på skolan. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att det inte finns något gemensamt förhållningssätt i arbetet med för att skapa studiero och att alla lärare inte vidtar ändamålsenliga åtgärder. Vidare framgår att elever inte har studiero på alla lektioner. Detta beskrivs mer utförligt nedan under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn initierar ett samlat arbete, där elever och personal ingår, för att skapa studiero på skolan. I detta ingår att utveckla ett gemensamt förhållningssätt, som syftar till att lärare kommer överens om gemensamma strategier och att alla lärare vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en god studiemiljö.

Skolinspektionens granskning visar att det inte finns ett samlat arbete på skolan för att skapa studiero. Av granskningen framgår att rektorn inte har initierat ett arbete i syfte att skapa gemensamma förhållningssätt och ta fram ändamålsenliga åtgärder för att skapa och bibehålla studiero. Vidare visar granskningen att lärare på skolan har olika

förhållningssätt till arbetet med att skapa studiero och att alla lärare inte vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa studiero.

Av 5 kap. 3§ skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Vidare framgår av läroplanen att alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁸

Lärarna och elevhälsopersonal säger i intervju att det inte finns något gemensamt arbete på skolan för att skapa studiero. Lärare berättar att man visserligen diskuterar studiero och gemensamma strategier, men att det ofta bara blir ett förslag som inte leder någon vart. När lärarna ger exempel på hur de gör för att skapa studiero, är det individuella elevärenden de tar upp. Flera lärare är överens om att arbetet med att skapa studiero är en utmaning. Lärare berättar att man i kommunen har påbörjat en diskussion om att ta fram en konsekvenstrappa, men att arbetet inte kommit igång än. Elevhälsans personal säger att vissa lärare arbetar med en tydlig lektionsstruktur och att de bestämmer hur eleverna ska sitta, men att alla lärare inte gör det. De berättar vidare att studiero är något som ofta kommer upp i diskussioner i skolans olika forum, men att det då handlar om enskilda elever, enskilda klasser eller enskilda lärare. När Skolinspektionen i intervju ber om exempel på hur man på skolan arbetar för att skapa studiero, ger rektorn exempel på hur man på skolan arbetat med enskilda elever.

Eleverna säger att det finns regler, men att elever bryter mot dem utan att det uppmärksammas av lärare. Eleverna säger att de är vana vid att många struntar i reglerna, men att de inte tar upp det med lärare när det händer för att det försvinner i kaoset. Eleverna berättar att de flesta, men inte alla, lärare säger till elever som stör arbetsron, men att det inte brukar hjälpa. Elever berättar vidare att några lärare inte bryr sig, medan andra blir arga och skriker.

Lärare säger att det är stor skillnad mellan olika klasser, huruvida det råder studiero eller inte. En lärare säger att det är mycket oordning på lektionerna, bland annat för att många elever kommer sent, inte har med sig material och stör på lektionerna.

⁸ Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden.

Eleverna berättar att det är olika för olika lärare, hur studieron ser ut. Elever berättar att det inte är en bra skola att gå på, bland annat för att det är kaos på lektionerna, vilket leder till att eleverna inte gör det de ska, och därmed inte heller lär sig så mycket. Några elever säger att de oftast kan koncentrera sig, några elever säger att de aldrig kan koncentrera sig.

På flera av de lektioner Skolinspektionen observera förekommer att elever stör undervisningen genom att komma försent, gå ut och in i klassrummet och ägna sig åt annat än den förelagda uppgiften, utan att lärare agerar för att förändra situationen. På lektioner där ljudnivån är hög, hyssjar lärarna. I något fall får det eleverna att sänka ljudnivån något, en kort stund, i andra fall har hyssjandet ingen verkan alls. Det förekommer även att elever arbetar koncentrerat med sina arbetsuppgifter, bland annat på de lektioner där det pågår prov och diagnos.

Eftersom inte rektorn leder ett arbete där all personal på Kungsskolan samverkar för att utveckla gemensamma strategier och ändamålsenliga åtgärder för att skapa och upprätthålla studiero bedömer Skolinspektionen att arbetet med studiero är ett utvecklingsområde.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärare och övrig personal utvecklar skolans arbete för att skapa studiero och att elever görs delaktiga i detta arbete. Rektorn kan förslagsvis inleda arbetet genom att kartlägga elevernas upplevelse av studieron samt vilka strategier och förhållningssätt lärare och personal använder för att skapa studiero. Resultatet av en sådan kartläggning analyseras för att rektorn ska kunna initiera nödvändiga åtgärder. Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport om skolors arbete för att skapa studiero beskriver hur en sådan arbetsgång kan se ut.⁹

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

⁹ Skolinspektionen (2016) *Skolans arbete med att säkerställa studiero-det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också.*

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Motivering till bedömning av bedömningsområde

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn inte ser till lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Vidare visar granskningen att rektorn inte analyserar skillnader mellan olika lärares bedömningar och betyg i syfte att säkerställa likvärdiga betyg.

Skolinspektionen ser ett utvecklingsbehov inom båda ovannämnda områden, men bedömer att det som bör prioriteras är rektorns arbete med att analysera skillnader i betygssättning i syfte att säkerställa likvärdig betygssättning.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Granskningen visar att lärare ges förutsättningar att sambedöma nationella prov, men rektorn ser inte till att lärarna använder sig av olika metoder för att i övrigt göra likvärdiga bedömningar. Rektorn säger att lärarnas pedagogiska planeringar är ett sätt att säkerställa en likvärdig och allsidig bedömning och att rektorn och biträdande rektorn ska försöka följa upp det arbetet noggrannare, men att de hittills inte gjort det. Vidare berättar rektorn att hen uppmuntrar lärare att sambedöma nationella prov och att hens intryck är att det fungerar, men hen säger samtidigt att det kan vara svårt att få ihop tjänstemässigt. Lärarna säger att det var länge sedan man på skolan hade någon diskussion om hur man ska tolka kunskapskraven i kursplanerna, men att man i de ämnen som har nationella prov, rättar och bedömer tillsammans i ämneslagen. Lärare säger att de diskuterar betyg och bedömningar på ämnesträffarna på skolan. Detta arbete följs inte upp av rektor, enligt lärarna.

Granskningen visar vidare att rektorn inte systematiskt följer upp kunskapsresultaten. Av detta följer att rektorn inte heller kan analysera skillnader mellan olika lärares bedömningar och betyg i syfte att säkerställa likvärdiga betyg.

Detta beskrivs mer utförligt nedan under avsnittet *Identifierat utvecklingsområde*.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn kontinuerligt följer upp och analyserar avvikelser och skillnader i omdömen och betygssättning mellan olika lärare och i olika ämnen, liksom relationen mellan resultat på nationella ämnesprov och slutbetyg.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte följer upp och analyserar avvikelser och skillnader i omdömen och betygssättning och därmed inte säkerställer att lärarna gör en likvärdig bedömning och betygssättning.

Enligt 3 kap 14§ skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Granskningen visar att rektorn inte gör en kontinuerlig uppföljning eller analys av avvikelser och skillnader i omdömen och betygssättning mellan olika lärare och i olika ämnen.

Eftersom rektorn på Kungsskolan inte gör någon skolövergripande uppföljning och analys av kunskapsresultaten och inte heller diskuterar avvikelser i betygssättningen tillsammans med övrig personal, bedömer Skolinspektionen detta är ett utvecklingsområde.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn påbörjar arbetet med analysera eventuella avvikelser i betygssättningen. I Skolverkets allmänna råd om betyg och betygssättning beskrivs vikten av att rektorn analyserar betyg mellan ämnen, elevgrupper och lärare för att kunna ta reda på orsakerna till eventuella avvikelser.¹⁰ I detta ingår att rektorn skaffar sig ett underlag för analys. Underlaget kan bestå av sådana uppgifter rektorn själv tar fram, men även Skolverkets sammanställningar av betyg och resultat på nationella prov kan med fördel användas.

¹⁰ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2018:247) *Betyg och betygssättning*

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare

Signerat av: Kerstin Martinsson

X Anna Sundman Marknäs

Föredragande

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

I handläggningen av ärendet har även utredare Maria Lundström och enhetschef Mats Lundqvist medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 11 december 2018 och den 12 december 2018. Besöket genomfördes av Anna Sundman Marknäs och Maria Lundström.

Kungsskolan är en 7-9-skola i Örkelljunga kommun. Hösten 2018 går 304 elever på skolan. Skolan leds av en rektor. Skolans 40 lärare är organiserade i tre arbetslag.